

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพเศรษฐกิจของโลกในปัจจุบัน เป็นระบบเศรษฐกิจแบบเสรีซึ่งมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว และมีการแข่งขันกันสูงมากทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ ทำให้กิจการบางรายต้องนำเอากลยุทธ์ในทางธุรกิจบางประการมาใช้เพื่อความอยู่รอดและความก้าวหน้าในธุรกิจของตน ซึ่งกลยุทธ์ในทางธุรกิจหนึ่งที่เป็นที่นิยมคือ การควบรวมกิจการ¹ ด้วยวัตถุประสงค์ที่หลากหลายแตกต่างกันออกไปไม่ว่าจะเพื่อลดคู่แข่งในตลาด เพื่อการได้รับเทคโนโลยีของอีกบริษัทหนึ่งมาเพื่อปรับโครงสร้างทางการเงิน หรือเพื่อประหยัดต้นทุนในการดำเนินธุรกิจ รวมไปถึงเพื่อให้ได้มาซึ่งใบอนุญาตในการประกอบธุรกิจที่อีกบริษัทหนึ่งมีอยู่ โดยกิจการที่มาควบรวมเข้าด้วยกันนั้นอาจเป็นคู่แข่งในทางการค้า หรืออาจจะเป็นกิจการอื่นที่ไม่ได้เกี่ยวข้องโดยตรงต่อการประกอบธุรกิจของตนเองก็ได้ ถือเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้สามารถสร้างความเจริญเติบโตให้กับองค์กร

วิธีการควบรวมกิจการนั้นสามารถทำได้หลายรูปแบบแตกต่างกันออกไป กล่าวคือ อาจเป็นการควบรวมกิจการโดยวิธี Merger คือ การควบโดยการที่กิจการหนึ่งจะกลืนอีกกิจการหนึ่งเข้าไป คงเหลือไว้เพียงกิจการใดกิจการหนึ่ง มิได้มีนิติบุคคลใหม่เกิดขึ้นจากการควบกิจการแต่นิติบุคคลที่มาเข้าควบกิจการอย่างน้อยหนึ่งรายสิ้นสภาพทางกฎหมายไป หรืออาจเป็นการควบรวมกิจการโดยการซื้อกิจการ (Acquisition) ที่บริษัทหนึ่งได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์หรือเข้าควบคุมบริษัทอื่นบางส่วนหรือทั้งหมดผ่านการซื้อหุ้นในอีกกิจการหนึ่ง (Acquisition by Shares) หรือผ่านการซื้อทรัพย์สินหรือธุรกิจของอีกบริษัทหนึ่ง (Acquisition by Assets) หรืออาจเป็นการควบรวมกิจการโดยวิธีการครอบงำกิจการ (Take Over) เป็นวิธีการที่เข้าไปอาศัยโอกาสซื้อหุ้นเพื่อครอบงำกิจการของผู้อื่นซึ่งดำเนินการอยู่แล้วให้มีจำนวนเพียงพอที่จะเข้าไปบริหารกิจการ หรืออาจเป็นการควบรวมกิจการ

---

¹สารรัฐ ไตรปิยะวงษ์. (2550). *มาตรการควบคุมการรวมธุรกิจภายใต้กฎหมายการแข่งขันทางการค้า*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 1.

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 (Amalgamation) คือการรวมเข้ากันโดยยุบกิจการเดิมทั้งหมด โดยผลของการรวมกิจการดังกล่าวนั้นทำให้เกิดเป็นกิจการใหม่ขึ้นมาแทน อย่างไรก็ตามวิธีการควบรวมกิจการที่กล่าวมานั้นมีทั้งส่วนที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติรองรับไว้และส่วนที่ไม่มีได้บัญญัติรองรับไว้ชัดเจน สำหรับวิธีการที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ลักษณะ 22 คุ้มครองและบริษัท และพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 บัญญัติไว้โดยกำหนดขั้นตอนและวิธีการของการควบรวมกิจการไว้มีเพียงรูปแบบเดียวซึ่งตรงกับการควบรวมกิจการอย่าง Amalgamation ในต่างประเทศ กล่าวคือเป็นกรณีที่บริษัทสองบริษัทหรือมากกว่านั้นมารวมกันและเกิดเป็นนิติบุคคลใหม่ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1075 และ มาตรา 1241 โดยนิติบุคคลเดิมต่างๆ ที่เข้ามาควบรวมกันนั้นจะสิ้นผลไปโดยกฎหมาย และถือว่านิติบุคคลนั้นจดทะเบียนเลิกไปโดยอัตโนมัติเมื่อนิติบุคคลที่มาควบเข้ากันจดทะเบียนควบรวมกิจการกัน และผลของการควบรวมกิจการในรูปแบบนี้นิติบุคคลใหม่นั้นจะรับโอนบรรดาทรัพย์สิน สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบที่มีอยู่จากนิติบุคคลเดิมไปทั้งสิ้น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1076 และมาตรา 1243 และพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. 2535 มาตรา 153 ซึ่งเป็นกระบวนการการควบรวมกิจการที่มีกฎหมายรองรับไว้ชัดเจน² ในขณะที่ความเป็นจริงรูปแบบการควบรวมกิจการยังมีรูปแบบอื่นๆ อีกหลายรูปแบบดังที่ได้กล่าวไปข้างต้น ไม่ว่าจะเป็นวิธี Mergers หรือ Acquisition หรือ Take Over ซึ่งเป็นกรณีที่ไม่มีการบัญญัติรองรับไว้โดยเฉพาะเหมือนอย่างวิธีการควบรวมกิจการในรูปแบบที่มีการตั้งนิติบุคคลขึ้นมาใหม่ดังกล่าวข้างต้น ดังนั้นย่อมเกิดปัญหาที่เป็นอุปสรรคและข้อจำกัดจากการควบรวมกิจการโดยรูปแบบที่ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายรองรับไว้ตามมา เพราะจะทำให้การควบรวมกิจการเกิดความล่าช้า ภาระต้นทุนเพิ่ม และเกิดความไม่ชัดเจนในการตีความเพื่อนำไปปฏิบัติตาม³ และการควบรวมกิจการโดยการโอนกิจการทั้งหมดให้แก่กัน หรือการได้มาซึ่งกิจการผ่านหุ้นหรือทรัพย์สินนั้น บรรดาทรัพย์สิน สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบจะยังคงโอนไปผู้รับโอนกิจการโดยอัตโนมัติอย่างการควบรวมกิจการแบบ Amalgamation ที่มีบทบัญญัติรองรับหรือไม่

² อวยชัย สุขวงค์. *รอบรู้เรื่องการควบโอนกิจการ(1)* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.dlo.co.th/files/doc060116120246.pdf> [2016, March 24]. หน้า 5-6.

³ กุลนิตา สมใจวงษ์, อติคุณ เถลิงพงศ์ และกิตติ สุทธิอรุณศิลป์. (2555). *คอบขวดที่จะเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเติบโตของตลาดทุนไทยในระยะต่อไป*. เอกสารงานวิจัยฉบับที่ 6/2555 สถาบันวิจัยตลาดทุน. หน้า 26.

นอกจากนี้ในการประกอบกิจการบางประเภทนั้น กฎหมายได้กำหนดไว้ชัดเจนว่าจะเริ่มดำเนินการธุรกิจได้ต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจจากหน่วยงานรัฐเท่านั้น จึงอาจเกิดปัญหาว่าการรับโอนใบอนุญาตต่างๆ จากการควบรวมกิจการโดยวิธีการที่ไม่มีบทบัญญัติไว้อย่างมาตรา 1241 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือมาตรา 152 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. 2535 นั้น บริษัทที่ได้เข้าครอบครองหุ้นหรือทรัพย์สินกิจการของบริษัทผู้รับโอน จะได้รับโอนใบอนุญาตในการประกอบธุรกิจต่างๆ ตามมากับตัวหุ้นหรือทรัพย์สินกิจการที่บริษัทผู้รับโอนเข้าครอบครองหรือไม่ ยิ่งไปกว่านั้นแม้แต่การควบรวมกิจการในรูปแบบ Amalgamation ที่มีนิติบุคคลเกิดขึ้นใหม่ตามมาตรา 1241 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือมาตรา 152 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. 2535 ใบอนุญาตในการประกอบธุรกิจต่างๆ กลับไม่ได้โอนมายังนิติบุคคลที่เกิดขึ้นใหม่โดยอัตโนมัติตามมาตรา 1243 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือมาตรา 153 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. 2535 เนื่องจากบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติที่ออกมาเพื่อกำหนดคุณสมบัติผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจกลับมิได้กำหนดให้การโอนใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจได้รับการโอนไปยังนิติบุคคลใหม่ที่เกิดจากการควบรวมกิจการโดยอัตโนมัติแต่อย่างใด โดยแต่ละพระราชบัญญัติต่างมีข้อกำหนดและวิธีเกี่ยวกับการดำเนินการในกรณีของการควบรวมกิจการไว้แตกต่างกัน บ้างก็ให้ถือว่าการควบรวมกิจการมีผลเป็นการเลิกใบอนุญาตนั้นเสีย และให้นิติบุคคลใหม่ที่เกิดจากการควบรวมกิจการดำเนินการยื่นคำขอใบอนุญาตใหม่โดยสามารถประกอบธุรกิจต่อไปได้ระหว่างพิจารณาคำขออนุญาต เช่น ใบอนุญาตประกอบกิจการธุรกิจสถาบันการเงิน หรือบางกรณีก็ให้สามารถโอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจได้ หากผู้ได้รับใบอนุญาตเดิมไม่ประสงค์จะประกอบธุรกิจนั้นต่อไป และได้โอนกิจการนั้นแก่ผู้รับโอน เช่น ใบอนุญาตโรงงาน ประกอบกับแม้จะมีบทบัญญัติรองรับเรื่องการดำเนินการเกี่ยวกับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเนื่องจากการควบรวมกิจการ แต่ก็ไม่มีการกำหนดกรณีของการโอนกิจการทั้งหมดให้แก่กันจึงก่อให้เกิดปัญหาผู้ประกอบธุรกิจที่ได้รับใบอนุญาตหากประสงค์จะดำเนินการ โอนกิจการทั้งหมดของตนให้แก่ผู้รับโอน ผู้รับโอนก็ยังไม่สามารถประกอบธุรกิจนั้นได้ จนกว่าใบอนุญาตใหม่จะได้รับการอนุมัติ นอกจากนั้น กรณีผู้เข้าทำธุรกรรมการควบรวมกิจการต่างฝ่ายต่างประกอบกิจการที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง และกฎหมายที่กำกับดูแลการประกอบธุรกิจนั้นมีบทบัญญัติเฉพาะการโอนใบอนุญาตเนื่องจากการควบรวมกิจการของผู้ประกอบธุรกิจประเภทเดียวกันเท่านั้น เช่น ธุรกิจธนาคารกับธุรกิจโทรคมนาคม หากประสงค์จะควบรวมกิจการกันและประกอบธุรกิจเดิมต่อไปทั้งสองกิจการ นิติบุคคลใหม่ที่เกิดจากการควบรวมกิจการก็จะต้องดำเนินการขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจดังกล่าวใหม่กับทั้งสององค์กร และไม่อาจเริ่มดำเนินการธุรกิจได้จนกว่าใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจจะได้รับการอนุมัติ

ในขณะที่ใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจภายใต้กฎหมายบางฉบับกลับมิได้กำหนดถึงวิธีการดำเนินการเกี่ยวแก่ใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเมื่อมีการควบรวมกิจการแต่อย่างใด ทำให้บางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ใบอนุญาตในการประกอบธุรกิจไม่มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน บางหน่วยงานถือเหตุแห่งการควบรวมกิจการกันนั้นเป็นเพียงการเปลี่ยนชื่อผู้ได้รับใบอนุญาตจากชื่อของนิติบุคคลที่มาควบเข้ากันนั้นเป็นชื่อของนิติบุคคลใหม่ที่เกิดจากการควบรวมกิจการ ในขณะที่บางหน่วยงานถือเหตุแห่งการควบรวมกิจการเป็นการยกเลิกใบอนุญาตประกอบธุรกิจนั้นทันทีและต้องดำเนินการยื่นขอใหม่โดยนิติบุคคลที่เกิดจากการควบรวมกิจการ ก่อให้เกิดปัญหาต่อนิติบุคคลที่เกิดขึ้นใหม่เนื่องจากไม่สามารถประกอบกิจการได้อย่างต่อเนื่อง และการที่ไม่มีกฎหมายกำหนดให้ชัดเจนรองรับเรื่องการโอนใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเนื่องจากการควบรวมกิจการนี้ย่อมไม่มีสิ่งใดรับประกันแก่ผู้ประกอบการว่าหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องจะตีความว่าเป็นการเปลี่ยนชื่อผู้ได้รับอนุญาตในทุกครั้งทุกกรณี ซึ่งเป็นไปได้ว่าแนววินิจฉัยของหน่วยงานรัฐจะถือว่าการควบรวมกิจการนั้นถือเป็นการยกเลิกใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจและนิติบุคคลใหม่ที่เกิดจากการควบรวมกิจการต้องดำเนินการยื่นคำขออนุญาตประกอบธุรกิจใหม่และได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจก่อนเท่านั้น จึงจะเริ่มดำเนินการได้ ก็จะส่งผลกระทบต่อธุรกิจที่จะไม่สามารถมีรายได้จากการประกอบกิจการจนกว่าใบอนุญาตจะได้รับการอนุมัติ

ผลกระทบที่สำคัญประการหนึ่งจากการควบรวมกิจการที่ต้องให้ความสำคัญคือผลกระทบต่อผู้บริโภคหากเกิดการผูกขาดขึ้นในตลาดสินค้าและบริการ ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้กลไกการทำงานของตลาดสามารถดำเนินงานอย่างเสรีและเป็นธรรม ซึ่งกฎหมายการแข่งขันทางการค้านี้นอกจากจะมีผลต่อผู้ประกอบการธุรกิจแล้วยังเป็นกฎหมายสำคัญที่ช่วยให้ผู้บริโภคได้รับประโยชน์สูงสุดจากการแข่งขันทางธุรกิจที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจ แต่ปัญหาที่สำคัญในการบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้า คือเรื่องของการควบคุมการควบรวมกิจการเพราะกฎหมายที่ใช้อยู่ ขณะนี้ยังไม่มีหลักเกณฑ์ในการควบรวมกิจการที่เป็นรูปแบบ กล่าวคือหากบริษัทใดต้องการควบรวมกิจการสิ่งที่จะต้องนำมาพิจารณาคือหากควบรวมกิจการแล้วจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานเพิ่มขึ้นและสามารถประหยัดต้นทุนได้จริงหรือไม่ หรือหากมีการควบรวมกิจการแล้วจะนำไปสู่การผูกขาดทางการค้าหรือไม่ ดังนั้นในเรื่องของการออกหลักเกณฑ์ในการควบรวมกิจการควรคำนึงถึงข้อพิจารณาข้างต้นทั้งสองส่วนว่าหากควบรวมกิจการแล้วสามารถประหยัดต้นทุนได้ แต่ผู้บริโภคจะได้รับการคุ้มครองหรือไม่นั้นก็จะเป็นสิ่งที่จะต้องนำมาเป็นหลักเกณฑ์สำคัญเช่นกัน จึงเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องสร้างความเป็นธรรมด้านการแข่งขันทางการค้าอันเป็นเงื่อนไขทางกฎหมายที่ถูกบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 84 ที่ว่ารัฐต้องสนับสนุนระบบ

เศรษฐกิจแบบเสรีและเป็นธรรม โดยอาศัยกลไกตลาดกำกับให้การประกอบกิจการมีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม และป้องกันการผูกขาดตัดตอนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม รัฐจึงต้องพยายามบัญญัติกฎหมายต่างๆ ขึ้นมาเพื่อควบคุมพฤติกรรมของผู้ประกอบการ

1.2 สมมติฐานของการศึกษา

การรวบรวมกิจการตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 เป็นการรวบรวมกิจการในลักษณะที่นิติบุคคลตั้งแต่สองนิติบุคคลขึ้นไปเข้ามารวมกิจการกัน โดยมีการโอนบรรดาทรัพย์สิน สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่างๆ ไปยังนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นใหม่ และนิติบุคคลเดิมต่างๆ ที่เข้ามารวบรวมกิจการจะหมดสภาพไป หรือที่เรียกว่าการรวบรวมกิจการแบบ Amalgamation ในขณะที่การรวบรวมกิจการในรูปแบบอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นการโอนกิจการทั้งหมดให้แก่กัน หรือการครอบงำกิจการผ่านการถือหุ้นหรือทรัพย์สินของอีกบริษัทหนึ่งกลับไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายรองรับไว้ จึงควรมีการแก้ไขให้มีบทบัญญัติครอบคลุมถึงกรณีการรวบรวมกิจการในรูปแบบอื่นๆ ด้วย และเมื่อพิจารณาไปถึงใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการประกอบธุรกิจแล้ว ก็เกิดปัญหาเกี่ยวกับการรับโอนใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจจากการรวบรวมกิจการเพราะแม้จะเป็นการรวบรวมกิจการแบบ Amalgamation ที่มีกฎหมายบัญญัติรองรับไว้ว่าให้นิติบุคคลใหม่จากการรวบรวมกิจการได้ไปทั้งสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของบริษัทเดิม ซึ่งรวมถึงใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจก็ตาม แต่ในขณะเดียวกันบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติที่ออกมาเพื่อกำหนดคุณสมบัติผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจกลับมิได้กำหนดให้การโอนใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจได้รับการโอนไปยังนิติบุคคลใหม่ที่เกิดจากการรวบรวมกิจการโดยอัตโนมัติ และหากเป็นการรวบรวมกิจการในรูปแบบการโอนกิจการทั้งหมดให้แก่กัน โดยไม่มีการจัดตั้งนิติบุคคลขึ้นมาใหม่ ซึ่งเป็นวิธีการที่ไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายรองรับไว้ให้โอนสิทธิต่างๆ โดยอัตโนมัติแล้ว บริษัทผู้รับโอนที่ได้เข้าครอบครองหุ้นหรือทรัพย์สินกิจการของบริษัทผู้โอนก็ควรจะได้รับโอนใบอนุญาตในการประกอบธุรกิจต่างๆ ตามมากับตัวหุ้นหรือทรัพย์สินกิจการที่บริษัทผู้รับโอนเข้าครอบครองด้วยเช่นเดียวกับการรวบรวมกิจการแบบ Amalgamation ที่มีการจัดตั้งนิติบุคคลใหม่เช่นกัน ส่วนในบางกรณีที่แม้มิได้มีกฎหมายกำหนดถึงวิธีการดำเนินการเกี่ยวแก่ใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเมื่อมีการรวบรวมกิจการก็ควรมีความชัดเจนที่ให้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจได้รับการโอนไปยังนิติบุคคลที่เกิดขึ้นใหม่ตามหลักกฎหมายทั่วไปของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ยิ่งไปกว่านั้นเมื่อการควบรวมกิจการอาจส่งผลให้เกิดการผูกขาดในตลาดได้ รัฐจึงต้องเข้ามาควบคุมดูแลการควบรวมกิจการเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค โดยประเทศไทยมีพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 บังคับใช้อยู่แล้ว แต่กลับไม่มีเกณฑ์ในการควบคุมการควบรวมกิจการที่อาจก่อให้เกิดการผูกขาดและแข่งขันอย่างไม่เป็นธรรมในตลาดที่ชัดเจนแน่นอน จึงควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมเกณฑ์กฎหมายการแข่งขันทางการค้าในการควบรวมกิจการเพื่อขจัดปัญหาการผูกขาดทางการค้า

1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.3.1 เพื่อศึกษาวิวัฒนาการ ความหมายและรูปแบบของการควบรวมกิจการ รวมถึงแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ การผูกขาดและการแข่งขันทางการค้า การคุ้มครองผู้บริโภค และบทบาทของรัฐในการควบคุมดูแลธุรกิจ

1.3.2 เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบรวมกิจการ วิธีการได้มาซึ่งใบอนุญาตในการประกอบธุรกิจตามกฎหมายไทยตลอดจนการโอนใบอนุญาตในการประกอบธุรกิจเนื่องจากการควบรวมกิจการ

1.3.3 เพื่อศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการควบรวมกิจการในส่วนของประเทศไทย เปรียบเทียบกับต่างประเทศและระบุถึงปัญหากฎหมายจากการควบรวมกิจการเกี่ยวกับใบอนุญาตในการประกอบธุรกิจ ผลกระทบจากการควบรวมกิจการต่อผู้บริโภคและความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและสิทธิผู้บริโภค

1.3.4 เพื่อเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาที่เกิดจากการควบรวมกิจการ

1.4 วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นหลัก โดยศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูล และเอกสารที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ บทความ วารสารรายงานการวิจัย สื่ออินเทอร์เน็ต บทบัญญัติของกฎหมายของกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ รวมทั้งวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง มาวิเคราะห์เพื่อแสดงให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางตลอดจนมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมต่อไป

1.5 ขอบเขตของการศึกษา

เป็นการศึกษาประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 ถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการควบรวมกิจการเกี่ยวกับนิยามการควบรวมกิจการตามกฎหมายไทย รวมทั้งในส่วนของกรณีโอนใบอนุญาตในการประกอบธุรกิจต่างๆ จากการควบรวมกิจการไปยังนิติบุคคลผู้รับโอนกิจการ และผลกระทบจากการควบรวมกิจการต่อผู้บริโภคโดยศึกษาเปรียบเทียบกับต่างประเทศเพื่อนำมาวิเคราะห์เป็นแนวทางในการปรับใช้ให้เหมาะสมกับประเทศไทยต่อไป

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1.6.1 ทำให้ทราบวิวัฒนาการ ความหมายและรูปแบบของการควบรวมกิจการ รวมถึงแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ การผูกขาดและการแข่งขันทางการค้า การคุ้มครองผู้บริโภค และบทบาทของรัฐในการควบคุมดูแลธุรกิจ

1.6.2 ทำให้ทราบมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบรวมกิจการ วิธีการได้มาซึ่งใบอนุญาตในการประกอบธุรกิจตามกฎหมายไทยตลอดจนกรณีโอนใบอนุญาตในการประกอบธุรกิจเนื่องจากการควบรวมกิจการ

1.6.3 ทำให้ทราบปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการควบรวมกิจการและปัญหากฎหมายจากการควบรวมกิจการเกี่ยวกับใบอนุญาตในการประกอบธุรกิจ ผลกระทบจากการควบรวมกิจการต่อผู้บริโภคและความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและสิทธิผู้บริโภค

1.6.4 ทำให้ทราบแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาที่เกิดจากการควบรวมกิจการ